

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 03 04 20 26 р. № 360 / 2/99-00-21-01-01-02 На № _____ від _____ 20 _____ р.

**Комітет Верховної Ради
України з питань фінансів,
податкової та митної політики**

**Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)**

Державна податкова служба України до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 06.03.2026 № 04-32/10-2026/49048 (вх. ДПС № 188/2 від 06.03.2026) розглянула питання щодо застосування окремих норм податкового законодавства України та з урахуванням листа ДПС від 16.03.2026 № 300/2/99-00-21-01-01-02 надає відповіді.

Розміщення таких відповідей на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі (далі – ЗІР) за винятком аналогічних відповідей на запитання, які вже розміщено в ЗІР, буде здійснено в належній рубриці в загальному порядку, встановленому для такого розміщення, за покликанням: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/>.

Додаток: на 10 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Теодозія ЧЕРНЕЦЬКА

Дубровіна Олена 247 35 55
Катишева Наталія 521 39 65
Драч Ольга 247 35 70
Гермаківська Оксана 247 35 56
Швидаков Олександр 272 45 91

Документ СЕД ДПС від 03.04.2026 № 360/2/99-00-21-01-01-02
Підписувач: Чернецька Теодозія Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D99040000077E63C007BE6EA00
Дійсний з: 19.11.2025 по 18.11.2027

К
Державна податкова служба України
360/2/99-00-21-01-01-02 від 03.04.2026

1. «Ситуація: Фізична особа припинила підприємницьку діяльність (ФОП закрито), однак не повідомила банк про припинення відповідно до п. 69.7 ст. 69 ПКУ. При цьому рахунок, відкритий як рахунок ФОП, продовжує використовуватися для отримання коштів від фізичних осіб, що створює ризики його використання у шахрайських схемах.

Питання: Чи передбачена відповідальність за порушення вимог п. 69.7 ст. 69 ПКУ у разі неповідомлення банку про припинення діяльності ФОП та подальшого використання такого рахунку?

Уточнення: Які правові наслідки можуть виникати у такій ситуації?»

Відповідь: Відповідно до ст. 64 Закону України від 30 червня 2021 року № 1591-ІХ «Про платіжні послуги», зі змінами (далі – Закон № 1591), передбачено відкриття банками рахунків резидентам України, зокрема, фізичним особам, у тому числі фізичним особам – підприємцям.

Порядок відкриття надавачами платіжних послуг фізичним особам – підприємцям рахунків визначений Інструкцією про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 29 липня 2022 року № 162 (далі – Інструкція № 162).

Пунктом 10 розділу I Інструкції № 162, встановлено, що фізична особа відкриває окремі рахунки для здійснення підприємницької, незалежної професійної діяльності та для власних потреб.

Відповідно до абзацу третього п. 24 розділу I Інструкції № 162 забороняється використовувати поточні, платіжні рахунки фізичних осіб, що відкриваються для власних потреб, для проведення операцій, пов'язаних із здійсненням підприємницької та незалежної професійної діяльності. За поточними, платіжними рахунками в національній валюті фізичних осіб – резидентів здійснюються платіжні операції відповідно до умов договору та вимог законодавства України, які не пов'язані зі здійсненням підприємницької та незалежної професійної діяльності.

При цьому, п. 69.1 ст. 69 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) встановлено, що банки, інші фінансові установи, небанківські надавачі платіжних послуг, емітенти електронних грошей відкривають відповідні рахунки/електронні гаманці, передбачені законодавством України, зокрема, платникам податків – фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність, за умови взяття їх на облік в контролюючих органах.

Відповідно до п. 69.7 ст. 69 Кодексу фізичні особи – підприємці та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані повідомляти про свій статус банки, інші фінансові установи, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей, в яких такі особи відкривають рахунки/електронні гаманці.

Згідно з п. 118.3 ст. 118 Кодексу неповідомлення фізичними особами – підприємцями та особами, що провадять незалежну професійну діяльність, про свій статус банку, іншій фінансовій установі, небанківському надавачу платіжних послуг/емітенту електронних грошей при відкритті рахунку/електронного гаманця, тягне за собою накладення штрафу в розмірі 680 грн за кожний випадок неповідомлення.

Наразі чинним законодавством України на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», дію п. 118.3 ст. 118 Кодексу не призупинено.

Враховуючи викладене, за порушення п. 69.7 ст. 69 Кодексу у період дії воєнного стану, до фізичних осіб – підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, застосовуються штрафні санкції у розмірі, встановленому п. 118.3 ст. 118 Кодексу.

2. «Ситуація: Питання оподаткування ПДВ сум відшкодування збитків за пошкоджене майно має різні підходи у роз'ясненнях ДПС. Зокрема у ЗІР: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=43739> (категорія 101.04) зазначено, що такі суми не є об'єктом оподаткування ПДВ відповідно до ст. 188 ПКУ. Водночас у консультації, оприлюдненій на сайті ГУ ДПС у Черкаській області: <https://ck.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/757608.html>, вказано на необхідність нарахування ПДВ відповідно до п. 188.1 ПКУ.

Питання: Просимо надати офіційну позицію ДПС щодо оподаткування ПДВ сум відшкодування збитків за пошкоджене майно та повідомити, яка з наведених позицій підлягає застосуванню на практиці.»

Відповідь: Платники податків при визначенні порядку оподаткування здійснюваних ними операцій повинні керуватися одним із основних принципів бухгалтерського обліку – превалювання сутності над формою (операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з їх юридичної форми (стаття 4 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»). Для цілей податкового обліку беруться до уваги економічні наслідки, створені господарськими операціями, а не особливості оформлення таких операцій.

Так, згідно з нормами, визначеними п. 188.1 ст. 188 Кодексу, до бази оподаткування ПДВ не включається, зокрема, відшкодування шкоди, за умови якщо таке відшкодування отримане платником ПДВ внаслідок невиконання або неналежного виконання договірних зобов'язань.

Якщо ж має місце перерахування (сплата) платнику податку іншою особою грошових коштів в рахунок відшкодування матеріальних збитків за пошкоджене майно, то такі грошові кошти за своєю фактичною сутністю є компенсацією вартості такого майна та відповідно включаються до бази оподаткування ПДВ.

3. «Ситуація: Платник ПДВ у березні 2026 року надав послуги бюджетній установі з оплатою за рахунок бюджетних коштів. Відповідно до п. 187.7 ПКУ

податкові зобов'язання з ПДВ у такому випадку виникають на дату отримання оплати. Станом на кінець березня 2026 року оплата за надані послуги не надійшла. З 01.04.2026 підприємство переходить на спрощену систему оподаткування (єдиний податок, група 3, ставка 5%) та втрачає статус платника ПДВ.

Питання 1: Чи зобов'язаний платник нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ станом на останній день березня 2026 року за такою операцією?

Питання 2: Чи повинен платник вчинити будь-які інші дії в податковому обліку з ПДВ у зв'язку з цією операцією?»

Відповідь на питання 1: Згідно з п. 187.7 ст. 187 Кодексу датою виникнення податкових зобов'язань у разі постачання товарів/послуг з оплатою за рахунок бюджетних коштів є дата зарахування таких коштів на рахунок платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг або дата отримання відповідної компенсації у будь-якій іншій формі, включаючи зменшення заборгованості такого платника податку за його зобов'язаннями перед бюджетом. Оскільки станом на 31.03.2026 оплата за надані послуги не надійшла і бюджетні кошти не були зараховані на рахунок платника, а також не було отримано інших видів компенсації, податкові зобов'язання з ПДВ за цією операцією не виникають. Відтак підстави для їх нарахування на останній день березня 2026 року відсутні.

Відповідь на питання 2: У зв'язку з відсутністю податкових зобов'язань платник не складає податкову накладну та не відображає таку операцію у податковій декларації з ПДВ за березень 2026 року. Після переходу з 01.04.2026 на спрощену систему оподаткування за ставкою 5% та втрати статусу платника ПДВ отримання оплати за цією операцією не є підставою для нарахування ПДВ.

4. «Ситуація: ФОП - платник єдиного податку (група 3, ставка 5%, без ПДВ) має дебіторську заборгованість покупця за відвантажений, але не оплачений товар.

Питання: Які податкові наслідки виникають у ФОП у разі прощення такого боргу покупцю (юридичній особі – резиденту)?»

Відповідь: З метою уникнення неоднозначного тлумачення норм податкового законодавства в частині оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців, кожний конкретний випадок виникнення податкових відносин слід розглядати з урахуванням документів і матеріалів, що стосуються окремої справи та ідентифікації запитуваних осіб. Пропонуємо платнику звернутись безпосередньо до ДПС для вирішення зазначеного питання відповідно до статті 52 Кодексу.

5. «Ситуація: ТОВ надає спонсорську допомогу дитячій спортивній школі, яка має статус неприбуткової організації. Відповідно до умов договору неприбуткова організація здійснює популяризацію найменування спонсора та його торговельної марки (зокрема шляхом розміщення інформації на стадіоні під час ігор та на спортивній формі гравців).

Питання 1: Чи вважається така операція безоплатною благодійною допомогою для ТОВ у розумінні п. 140.5.14 ПКУ?

Питання 2: Чи може така операція розглядатися як оплата послуг, що надаються неприбутковою організацією ТОВ?»

Відповідь на питання 1 та 2: Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, як встановлено в п. 1.1 ст. 1 Кодексу, регулюються нормами Кодексу.

Інші терміни, що застосовуються у Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами (п. 5.3 ст. 5 Кодексу).

Як встановлено п. 15 частини першої ст. 1 Закону України від 03 липня 1996 року № 270/96-ВР «Про рекламу» (зі змінами) (далі – Закон № 270), реклама – це інформація про особу, ідею та/або товар, розповсюджена за грошову чи іншу винагороду або з метою самореклами в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена, щоб сформувати або підтримати у прямий (пряма реклама, телепродаж) або непрямий (спонсорство, розміщення товару (продакт-плейсмент) спосіб обізнаність споживачів реклами та їхній інтерес щодо таких особи, ідеї та/або товару.

При цьому спонсорство – це добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами будь-якої діяльності з метою популяризації виключно власного імені, найменування, комерційного (фірмового) найменування, найменування товару, торговельної марки, яка знаходиться у власності таких осіб або правомірно ними використовується (п. 25 частини першої ст. 1 Закону № 270).

Відповідно до п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Кодексу безповоротною фінансовою допомогою, зокрема, є сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів.

Тож вбачається, що кошти, отримані неприбутковою організацією за договором спонсорства, не можуть бути визнані безповоротною фінансовою допомогою, оскільки спонсорство натомість передбачає отримання спонсорами послуг з популяризації виключно власного імені, найменування, комерційного (фірмового) найменування, найменування товару, торговельної марки, яка знаходиться у власності таких осіб або правомірно ними використовується, що відноситься до складових рекламних послуг.

Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств згідно з абзацом першим п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями Кодексу.

Підпунктом 140.5.14 п. 140.5 ст. 140 Кодексу встановлено, що фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року суб'єктам сфери фізичної культури і спорту, а саме дитячо-юнацьким спортивним школам, центрам олімпійської підготовки,

школам вищої спортивної майстерності, центрам фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, спортивним федераціям з олімпійських видів спорту, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг у розмірі, що перевищує 8 відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року

Згідно з підпунктом 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (далі – неприбуткова організація), що одночасно відповідає вимогам, встановленим цим підпунктом.

Однією з таких вимог, встановлених підпунктом 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу, є внесення організації контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Перелік організацій, які можуть бути віднесені до неприбуткових, що відповідають вимогам п. 133.4 ст. 133 Кодексу і не є платниками податку на прибуток підприємств, визначено підпунктом 133.4.6 п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

Отже, спонсорство – інвестиція (маркетинговий хід) для отримання рекламного ефекту. Тому, якщо платник податку на прибуток підприємств перераховує грошові кошти у вигляді спонсорських внесків до дитячо-юнацької спортивної школи, яка має статус неприбуткової організації, що внесена до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування спонсорських внесків, то такий платник податку не застосовує різницю, визначену п.п. 140.5.14 п. 140.5 ст. 140 Кодексу, оскільки такі спонсорські кошти не є безоплатно перерахованими.

Щодо діяльності дитячо-юнацької школи у статусі неприбуткової організації повідомляємо таке.

Пунктом 133.4 ст. 133 Кодексу встановлено, що не є платниками податку на прибуток підприємств неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на умовах, встановлених цим пунктом.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (абзац перший п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

Загальні правові, організаційні, соціальні та економічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту визначає Закон України 24 грудня 1993 року № 3808-ХІІ «Про фізичну культуру і спорт» (зі змінами) (далі – Закон № 3808), який регулює суспільні відносини у створенні умов для розвитку фізичної культури і спорту.

Відповідно до ст. 10 Закону № 3808 дитячо-юнацькі спортивні школи є закладами спеціалізованої позашкільної освіти спортивного профілю – закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток здібностей вихованців в обраному виді спорту, визнаному в Україні, створюють необхідні умови для гармонійного виховання, фізичного розвитку, повноцінного оздоровлення,

змістовного відпочинку і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя, підготовки спортсменів для резервного спорту.

Дитячо-юнацькі спортивні школи створюються та діють відповідно до положення про дитячо-юнацьку спортивну школу, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Меценатством у загальному розумінні є безкорислива підтримка культури, освіти та науки (по суті благодійна діяльність).

Згідно зі ст. 1 Закону № 3808 меценатською допомогою є підтримка або сприяння у розвитку фізичної культури і спорту, що їх надає меценат фізичної культури і спорту фізичним та/або юридичним особами у видах і за напрямками, визначеними законом.

Порядок проведення меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту встановлено ст. 51¹ Закону № 3808.

Так, суб'єктами меценатської діяльності у сфері спорту є:

меценат фізичної культури і спорту – дієздатна фізична особа або юридична особа приватного права (у тому числі благодійна організація), яка здійснює меценатську діяльність у сфері фізичної культури і спорту за одним або кількома напрямками, зазначеними в частині першій ст. 51¹ Закону № 3808;

отримувач меценатської допомоги – суб'єкт сфери фізичної культури і спорту, визначений розділом II Закону № 3808;

бенефіціар – фізична або юридична особа, яка є резидентом України, визначена меценатом фізичної культури і спорту або отримувачем меценатської допомоги у договорі про меценатську допомогу як набувач меценатської допомоги. Бенефіціар є кінцевим отримувачем меценатської допомоги та зобов'язаний її використовувати лише у сфері фізичної культури і спорту відповідно до Закону № 3808 і не може виступати посередником в отриманні меценатської допомоги іншим набувачем.

Меценат фізичної культури і спорту, отримувач меценатської допомоги та бенефіціар не можуть бути пов'язаними особами в розумінні п.п. 14.1.159 п. 14.1 ст. 14 Кодексу.

Меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюється на підставі письмового договору про меценатську допомогу між меценатом фізичної культури і спорту та бенефіціаром або між меценатом фізичної культури і спорту та отримувачем меценатської допомоги в інтересах бенефіціарів, визначених меценатом фізичної культури і спорту або отримувачем меценатської допомоги. Договір про меценатську допомогу не підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню, якщо інше не встановлено законом або договором.

Водночас відповідно до ст. 51³ Закону № 3808 набувачі меценатської допомоги мають право розміщувати торговельну марку, логотип, інше позначення мецената фізичної культури і спорту, з яким у них укладено договір про меценатську допомогу, в будь-якій рекламі, пов'язаній з діяльністю набувача меценатської допомоги.

Особливості використання позначення мецената фізичної культури і спорту в рекламі набувача меценатської допомоги мають встановлюватися договором про меценатську допомогу.

Отже, на відміну від спонсорства меценатство не має комерційного інтересу. Тому діяльність дитячо-юнацької спортивної школи у сфері фізичної культури і спорту у статусі неприбуткової організації з отримання спонсорської підтримки від спонсора у вигляді грошових коштів в обмін на популяризацію спонсора (фактично оплата рекламних послуг) не може вважатися такою, що одночасно відповідає меті (цілям) такої неприбуткової організації та сприяє її досягненню згідно з положеннями Закону № 3808, а отже, спрямування доходів дитячо-юнацької спортивної школи на проведення такої діяльності є порушенням вимог п. 133.4 ст. 133 Кодексу для перебування зазначеної неприбуткової організації у Реєстрі неприбуткових установ та організацій, оскільки спричиняє нецільове використання коштів неприбуткової організації.

Водночас отримання неприбутковою організацією у сфері фізичної культури і спорту меценатської допомоги у порядку, встановленому Законом № 3808, не призводитиме до порушення вимог п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

У разі недотримання неприбутковою організацією вимог, встановлених п. 133.4 ст. 133 Кодексу (з урахуванням положень п. 63 підрозділу 4 розділу XX Кодексу), така організація підлягає виключенню з Реєстру неприбуткових установ та організацій з визначенням податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств відповідно до підпунктів 133.4.3 та 133.4.4 п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

6. «Ситуація: ТОВ 1 нарахувало дивіденди на користь нерезидента. Нерезидент відступив право вимоги на отримання таких дивідендів на користь ТОВ 2. Водночас ТОВ 2 має заборгованість перед ТОВ 1 за договором безвідсоткової поворотної фінансової допомоги. ТОВ 1 та ТОВ 2 провели залік зустрічних однорідних вимог (вимога повернення позики та вимога щодо виплати дивідендів).

Питання 1: Чи виникає у цій ситуації обов'язок зі сплати податку на доходи нерезидентів (податку на репатріацію) у когось із резидентів (ТОВ 1 або ТОВ 2)? Якщо так, на яку дату виникає такий обов'язок?

Питання 2: Чи виникає у ТОВ 2 обов'язок зі сплати податку на доходи нерезидентів під час виплати (або погашення) заборгованості нерезиденту за договором відступлення права вимоги?

Питання 3: Як слід кваліфікувати таку виплату: як виплату дивідендів чи як виплату іншого доходу нерезиденту?»

Відповідь на питання 1: Підпунктом 14.1.255 п. 14.1 ст. 14 Кодексу встановлено, що відступлення права вимоги – операція з переуступки кредитором прав вимоги боргу третьої особи новому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу кредитору або без такої компенсації.

Частиною першою ст. 511 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) встановлено, що зобов'язання не створює обов'язку для третьої особи. У випадках,

встановлених договором, зобов'язання може породжувати для третьої особи права щодо боржника та (або) кредитора.

Згідно з п. 1 частини першої ст. 512 ЦКУ кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок передання ним своїх прав іншій особі за правочином (відступлення права вимоги).

Статтею 514 ЦКУ передбачено, що до нового кредитора переходять права первісного кредитора у зобов'язанні в обсязі і на умовах, що існували на момент переходу цих прав, якщо інше не встановлено договором або законом.

Форма правочину щодо заміни боржника у зобов'язанні визначається відповідно до положень ст. 513 ЦКУ (частина перша ст. 521 ЦКУ).

Статтею 513 встановлено, що правочин щодо заміни кредитора у зобов'язанні вчиняється у такій самій формі, що і правочин, на підставі якого виникло зобов'язання, право вимоги за яким передається новому кредиторові.

Боржник у зобов'язанні може бути замінений іншою особою (переведення боргу) лише за згодою кредитора, якщо інше не передбачено законом (ст. 520 ЦКУ).

Відповідно до п.п. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 Кодексу дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою, в тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюються також:

платіж у грошовій чи негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини);

суми доходів у вигляді платежів за цінні папери (корпоративні права), що виплачуються на користь нерезидента, зазначеного в підпунктах «а», «в», «г» п.п. 39.2.1.1 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»;

вартість товарів (робіт, послуг), крім цінних паперів та деривативів), що придбаваються у нерезидента, зазначеного в підпунктах «а», «в», «г» п.п. 39.2.1.1 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу «витягнутої руки»;

сума заниження вартості товарів (робіт, послуг), які продаються нерезиденту, зазначеному в підпунктах «а», «в», «г» п.п. 39.2.1.1 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, у контрольованих операціях порівняно із сумою, яка відповідає принципу «витягнутої руки»;

виплата в грошовій або негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника - нерезидента України у зв'язку зі зменшенням статутного капіталу, викупом юридичною особою корпоративних прав у власному статутному капіталі, виходом учасника зі складу господарського

товариства або іншої аналогічної операції між юридичною особою та її учасником, у розмірі, що призводить до зменшення нерозподіленого прибутку юридичної особи.

Згідно з положеннями п.п. 141.4.1 п. 141.4 ст. 141 Кодексу доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження в Україні, оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними ст. 141 Кодексу.

Для цілей цього пункту під доходами, отриманими нерезидентом із джерелом їх походження з України, розуміються, зокрема, дивіденди, які сплачуються резидентом (п.п. «б» п.п. 141.4.1 п. 141.4 ст. 141 Кодексу).

Відповідно до п.п. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Кодексу резидент, у тому числі фізична особа підприємець, фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, або суб'єкт господарювання (юридична особа чи фізична особа підприємець), який обрав спрощену систему оподаткування, або інший нерезидент, який провадить господарську діяльність через постійне представництво на території України, які здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у п.п. 141.4.1 п. 141.4 ст. 141 Кодексу, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.4 – 141.4.5 та 141.4.11 п. 141.4 ст. 141 Кодексу) їх суми та за їх рахунок, що сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності. Вимоги цього абзацу не застосовуються до доходів нерезидентів, що отримуються ними через їх постійні представництва на території України.

Якщо дохід виплачується нерезиденту у будь-якій формі, відмінній від грошової, або якщо податок на доходи нерезидента не було утримано з відповідного доходу під час виплати (у тому числі під час виплат доходів, прирівняних за цим Кодексом до дивідендів), такий податок підлягає нарахуванню та сплаті виходячи з такого розрахунку:

$$P_c = C_d * 100 / (100 - C_p) - C_d, \text{ де:}$$

P_c - сума податку до сплати;

C_d - сума виплаченого доходу;

C_p - ставка податку, встановлена цим підпунктом (абзаци 3 – 7 п.п. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Кодексу).

Оскільки первісний кредитор – нерезидент уклав договір про відступлення права вимоги, згідно з яким заборгованість зі сплати дивідендів буде погашатися товариством на користь резидента України, то об'єкт оподаткування податком на доходи нерезидента з джерелом їх походження з України за такою операцією з виплати дивідендів не виникає.

Відповідь на питання 2 та 3:

Оскільки права первісного кредитора у зобов'язанні переходять до нового кредитора в обсязі і на умовах, що існували на момент переходу цих прав, тобто

зберігається кваліфікація виплати, то при здійсненні сплати коштів за заборгованістю такому нерезиденту за договором відступлення права вимоги, такі виплати підлягають оподаткуванню податком на доходи нерезидента з джерелом їх походження з України відповідно до п.п. «б» п.п. 141.4.1 п. 141.4 ст. 141 Кодексу як дивіденди, що сплачуються такому нерезиденту.
